

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2008

Federació Catalana d'entitats d'ajuda al Drogodependent - FCD

Via Laietana, 54 1er 08003 Barcelona

E-mail: fcd@sinergia.org

www.fcd.cat

FEDERACIÓ CATALANA D'ENTITATS D'AJUDA AL DROGODEPENDENT

La Federació Catalana de Drogodependències (FCD) és una organització de segon nivell que des del 1985 aglutina a les entitats de l'àmbit de les drogodependències del territori català, en la prevenció, tractament, inserció social i laboral o atenció als usuaris i llurs familiars. Actualment la FCD està formada per 23 entitats, representant així legítimament l'àmbit català de les drogodependències.

La missió de la FCD és facilitar un espai d'intercanvi i suport a les entitats que treballen en l'àmbit de les drogodependències i representar-les de forma col·lectiva davant de la Societat i les administracions.

La FCD treballa amb la **visió** d'anticipar-se als canvis socials i a les conseqüències en el consum de drogues amb estratègies de prevenció, d'atenció i tractament, així com amb estratègies d'implicació comunitària i polítiques treballa amb la finalitat d'unir esforços de les Entitats catalanes dedicades a la informació i prevenció de les drogodependències i de la reinserció socio-laboral de les persones drogodependents.

Tanmateix treballa per a la formació i informació a la comunitat de la problemàtica de les addiccions fent partícips a tots els agents socials mitjançant la celebració de Jornades de sensibilització així com també col·labora i gestiona la interlocució amb les diferents Administracions, institucions, Autoritats i Centres Oficials o privats en el camp de les addiccions. Per últim, també cal destacar la seva participació a les plataformes de representació del Tercer Sector Social.

Els **valors** que guien la tasca de la FCD són:

- **Solidaritat:** Fer-nos corresponsables en la recerca de solucions i ajuda a les persones drogodependents, llurs famílies i les Entitats que treballen en aquest àmbit.
- **Respecte:** Acceptació de l'autonomia de les persones, respectant la diversitat personal, cultural i social.
- **Coherència:** Treballar per tal que les polítiques d'atenció a les drogodependències siguin adequades a les realitats i aplicades de forma transversal entre les Administracions i els departaments implicats.
- **Llibertat:** Treballar des del respecte a les decisions individuals de l'ús de drogues després de tenir la informació adequada.

Entitats membres

Actualment la FCD està formada per 23 entitats que conjuntament aborden la problemàtica de les drogodependències des de totes les seves vessants.

- AAT, Associació d'Ajuda al Toxicòman
- ABD, Associació Benestar i Desenvolupament
- ACDM, Associació contra la Droga del Masnou
- ADAD, Associació D'Ajuda al Drogodependent
- AEC GRIS, Grup per la reinserció i inserció social
- AIDE, Associació d'intervenció en drogodependències d'Egara
- ALBA, Associació d'ajuda i reinserció del toxicòman
- Àmbit Prevenió
- Associació Centre Assistencial CANAAN
- Associació Dianova
- Associació Egueiro
- Associació ESTREP
- Associació La Llum del Bages
- Associació Rauxa
- Associació Social Forma 21
- ATART, Associació Tramuntana d'Ajuda i Reinserció del Toxicòman
- ATRA Associació
- Fundació Font Picant
- Fundació Mensalus
- Fundació Mercè Fontanilles
- Fundació Salut i Comunitat
- IPSS, Institut per a la Promoció Social i de la Salut
- Projecte Home Catalunya

Serveis gestionats per les entitats membres: 112

- 13 Comunitats Terapèutiques
- 5 Centres d'Atenció i Seguiment a les drogodependències
- 21 Pisos d'incorporació social
- 4 Centres de Dia
- 1 Unitat de Crisi
- 4 Empreses d'Inserció socio-laboral
- 19 Tallers ocupacionals
- 9 Programes de Reducció de Danys
- 20 Programes de prevenció
- 16 Programes de diversa naturalesa (atenció a les famílies, investigació, assessorament, etc.)

PARTICIPACIÓ ACTIVA EN DE XARXES I PLATAFORMES

La FCD, complint amb la funció d'esdevenir interlocutora amb la resta d'agents socials i fer de portaveu dels drets dels usuaris, familiars i voluntaris de les entitats de l'àmbit de les drogodependències, ha potenciat la seva representació en diverses plataformes del tercer sector social.

Dins d'aquest rol ha realitzat tasques de participació en espais de decisió, s'ha reunit amb altres agents, pertany a plataformes d'àmbit territorial més ampli i té incidència en propostes i reivindicacions de l'àmbit social.

Actualment la FCD és membre actiu de les següents plataformes:

- **UNAD, Unión Nacional de Asociaciones y entidades de Atención al Drogodependiente** (www.unad.org), ONG d'àmbit estatal que reuneix a la majoria d'entitats del sector de les drogodependències. Des de l'any 2006, la FCD ostenta la vicepresidència.

Durant el 2008 la FCD ha format part del *Comitè de qualitat*, que entre altres funcions es contemplan:

- Seguiment dels projectes de qualitat de l'entitat
- Dotar de continguts a la web de qualitat i preparació d'un codi ètic
- Propostes al quadre de comandament de l'entitat
- Aportacions al congrés de qualitat del Consell estatal d'ONGs.
- Preparació del congrés d'UNAD.

A través de l'UNAD, la FCD forma part de la **RIOD, Red Iberoamericana de ONG's que trabajan en Drogodependencias**.

- **Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya** (www.taulasocial.org), iniciativa que aglutina a 26 entitats de segon nivell que representen a més de 3000 entitats sense ànim de lucre d'arreu de Catalunya.

La **missió** de la Taula és aglutinar, amb el consens més ample possible, les entitats del tercer sector social, amb l'objectiu de treballar per a la millora del benestar de les persones amb necessitats socials no cobertes i de manera prioritària per a la seva inclusió social, la consolidació de les pròpies entitats i el reconeixement de la seva acció per part dels sectors econòmics, les administracions públiques i el conjunt de la societat catalana, cercant la incidència en les polítiques socials a Catalunya.

La FCD és vocal de la Junta Directiva i ha participat en els següents Grups de Treball:

Grup de Treball d'Inclusió Social

Aquest grup te l'encàrrec de treballar la participació del sector en l'elaboració, el seguiment i l'avaluació dels plans d'inclusió social. A través de la participació en l'EAPN, es participa en el seguiment del Pla estatal d'inclusió social i en les estratègies europees d'inclusió. El grup també treballa els temes relacionats amb la immigració i participa en el pla d'immigració i ciutadania de la Generalitat de Catalunya.

Grup de Treball de Qualitat

El grup de qualitat treballa per assolir ser reconeguts per les organitzacions socials com els representants del sector, defensant un model de gestió de les entitats basat en la qualitat, eficient en la consecució de la seva finalitat i socialment transparent. Entesa la qualitat com uns dels pilars de la defensa d'un determinat model de gestió propi del sector, aquest grup haurà de debatre i proposar un pla de treball per abordar i impulsar la gestió de la qualitat en el tercer sector social. Per això treballarà en la definició dels criteris de qualitat i transparència del sector i per reforçar els valors que aporta el sector en la gestió i prestació de serveis.

Prestació de serveis i clàusules socials

Aquest grup de treball té com a objectiu analitzar i fer propostes per tal que les entitats del Tercer Sector Social de Catalunya tinguin prioritat en la prestació de serveis a les persones i que puguin fer-ho amb qualitat. En aquest sentit, elabora documents, organitza jornades i actes que visibilitzin la posició del tercer sector social en relació a aquest tema, i fa d'interlocutor amb l'administració pública amb l'objectiu que aquesta incorpori les propostes del Tercer Sector en els processos i concursos a través de clàusules socials.

Així mateix, durant el 2008 s'ha participat en el grup de continguts de l'Anuari del Tercer Sector Social, que es publicarà al 2009, un informe de cicle biennal sobre l'estat del tercer sector social de Catalunya, que ha de permetre disposar de dades periòdiques sobre la seva situació i evolució, posant aquestes dades al servei de les organitzacions, de les administracions públiques i de la resta d'agents socials.

A través de la pertinença a la Taula del Tercer Sector Social, la FCD forma part de l'**EAPN-ES, Xarxa Europea d'Associacions de Lluita Contra la Pobresa i l'Exclusió social en l'Estat espanyol** (www.eapn.es). La xarxa EAPN té tres grans objectius:

1. Promoure i incrementar l'eficàcia de les accions de lluita contra la pobresa i exclusió
  2. Ajudar en la definició de polítiques socials i en la concepció de programes d'acció
  3. Assegurar una funció com a grup de pressió per i amb les persones i grups en situació de pobresa i exclusió social.
- **CAB, Consell d'Associacions de Barcelona** (www.cab.cat). El **Consell d'Associacions de Barcelona (CAB)** té com a missió millorar la realitat del moviment associatiu i el seu reconeixement fomentant un espai de vertebració territorial i sectorial i d'interlocució amb les administracions públiques a partir de la trobada de les federacions, coordinadores i altres plataformes de segon grau d'associacions que desenvolupin totalment o parcialment les seves activitats a la ciutat de Barcelona

Durant l'any 2008 la FCD s'ha adherit al **Codi Ètic de les associacions de Barcelona**, tractat àgil, participatiu, integrador, ampli i detallat, que recull totes aquelles premisses necessàries per a que totes les associacions de la ciutat de Barcelona que treballen dins d'un marge de valors cívics hi estiguin reflectides.

Durant el 2008, la FCD també ha participat activament amb el CAB i el CMAB en el grup de treball d'elaboració del **DEIC - Declaració d'Entitat d'Interès Ciudadà**.

Decàleg ètic de les associacions de Barcelona

1. *Les associacions persegueixen finalitats generals.*
2. *Absència total d'ànim de lucre.*
3. *Foment de la participació interna.*
4. *La confiança, base de la relació entre els membres de l'associació i del funcionament democràtic.*
5. *Transparència econòmica.*
6. *Gestió respectuosa dels recursos humans.*
7. *La sostenibilitat a les associacions.*
8. *Congruència de les activitats i de les informacions.*
9. *Relacions solidàries amb altres associacions.*
10. *Relacions autònomes amb les administracions públiques*

- **Ajuntament de Barcelona, Consell Municipal de Benestar Social**

Els objectius principals del Consell Municipal de Benestar Social de Barcelona són:

- Estudiar, emetre informes i promoure iniciatives sobre els temes que es considerin d'interès per a l'àmbit d'actuació del Consell.
- Potenciar la coordinació entre les institucions i la concertació d'actuacions amb les entitats que en formen part.
- Analitzar críticament les actuacions que es duen a terme en el camp del benestar social.
- Promoure una informació, un debat i una difusió més grans sobre la qualitat de vida a la ciutat.

La FCD participa en el Consell Municipal de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona a través dels **Grup de Treball de Drogodependències**, **Grup de Treball de Pobresa** i el **Grup de Treball d'Acció Comunitària**.

A finals del 2008 la Junta Directiva va aprovar que la FCD formés part de amb una vocalia de **PODA, Plataforma de ONG Sobre Drogas y Adicciones**, plataforma que té com a objectiu convertir-se en l'interlocutor del Tercer Sector de l'àmbit de les drogues davant de tercers, especialment de les administracions públiques.

IV JORNADES FCD

**“BIOÈTICA, COACHING I MEDIACIÓ.
FACTORS CLAU PER A UNA SOCIETAT INCLUSIVA”**

El 5 de desembre de 2008 va tenir lloc, a l'Auditori de la Biblioteca Jaume Fuster de Barcelona, la Jornada **“BIOÈTICA, COACHING I MEDIACIÓ. FACTORS CLAU PER A UNA SOCIETAT INCLUSIVA”**, organitzada per la Federació Catalana de Drogodependències.

Per a aquest acte, la FCD va comptar amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

L'objectiu de la Jornada era analitzar noves perspectives i eines per a la millora de la intervenció en l'àmbit de les drogodependències. Així es va comptar amb la participació de tres experts en cadascuna de les matèries que van exposar una conferència marc, tot aplicat tenint en compte la problemàtica de les drogodependències en qualsevol de les seves manifestacions i tenint en compte a tots els actors que s'hi veuen implicats: usuaris/àries, professionals, voluntaris, altres agents socials i la comunitat en general.

Per aquest motiu, es va pretendre demostrar com aquestes disciplines innovadores enriqueixen el coneixement dels professionals i la seva pràctica millora el servei als usuaris/àries, a les famílies, facilita la tasca dels voluntaris/àries i el compromís de la comunitat.

El número d'assistents a la Jornada "Bioètica, Coaching i Mediació" va ser aproximadament de 200 persones. L'element innovador d'aquestes jornades van ser els tallers pràctics que es realitzaren en horari de tarda, on en grups reduïts es varen posar en pràctica els coneixements transmesos durant les ponències del matí.

Respecte al grau de satisfacció dels assistents, el sistema de seguiment i avaluació de la jornada es va efectuar mitjançant una enquesta de valoració de la jornada per part dels/les assistents. Es va avaluar el contingut de cada exposició i taula de debat, l'organització de l'esdeveniment, els tallers i una valoració general en relació a la utilitat i aplicació dels temes tractats. De les 75 valoracions sobre la Jornada recollides el mateix dia de l'acte, estimem que les persones que varen assistir a aquesta la van qualificar de NOTABLE.

TREBALLS I ACTIVITATS PROMOGEDES PER LA FCD

- **Guia entitats de la FCD**

L'any 2008 la FCD va rebre una subvenció de l'Àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona gràcies a la qual s'ha dissenyat i publicat la **“Guia d'entitats de la Federació Catalana de Drogodependències”**.

Aquesta guia és un document descriptiu que té un doble enfoc:

1. Descripció de l'activitat de la FCD. La part inicial de la guia conté una breu història de l'entitat, missió, visió i valors, organització interna amb identificació dels òrgans de govern i qui els componen, els seus rols i raó de ser, la identificació de les plataformes –públiques i privades- a les que pertany i on desenvolupa el seu paper d'interlocució i defensa del sector, organització i resum de les principals dades d'activitat (volum econòmic gestionat, nombre de professionals, voluntaris i usuaris atesos, tipologia i nombre de serveis que gestionen les entitats membres).
2. Identificació i descripció de les entitats membres de la FCD. La guia inclou una descripció detallada de totes les entitats federades, amb un anàlisi descriptiu de tots els serveis que gestiona cadascuna d'elles i classificades segons si pertanyen a l'àmbit assistencial, d'incorporació social o preventiu, i recull altres activitats complementàries, com poden ser els grups d'autoajuda o els grups de familiars

Aquesta guia constitueix el primer document publicat per la FCD que recull la seva activitat i esdevé una eina útil per donar a conèixer l'organització davant de tots els actors socials amb els que interactua (administracions, plataformes i entitats del tercer sector social, etc.) així com per a totes aquelles persones sensibilitzades per la problemàtica de les drogodependències i que cerquen informació sobre les nostres activitats.

- **Associació de familiars**

Durant el 2008 s'ha impulsat la creació d'un grup de treball mixt format per membres de la pròpia federació i pares i mares d'usuaris de centres gestionats per les entitats, amb l'objectiu de detectar quines són les seves necessitats i determinar la creació d'una nova associació de familiars.

En total s'han celebrat 4 grups focals i s'ha dissenyat una enquesta que les entitats que mantenen grups de familiars propis han passat tant a professionals com als propis familiars. Els resultats d'aquestes enquestes serviran per determinar si la FCD impulsa una nova associació de familiars, decisió consensuada entre totes les entitats membres i els representants de familiars d'usuaris/àries.

- **Estudis**

Algunes de les entitats membres han participat en els següents estudis del sector:

- Protocol en prevenció en sobredosi per a Comunitats terapèutiques, pisos de reinserció i centres de dia. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut
- Monitorització de la prevalença d'infecció pel VIH i dels indicadors conductuals relacionats amb la seva transmissió amb usuaris de drogues. Organitzat pel CESCAT.
- Estudio sobre la intervenció preventiva asistencial y de seguimiento en la adherencia al tratamiento antirretroviral en población VIH/sida sin techo en Barcelona Valencia 2008.

- **Pla Director de Salut Mental i Addiccions. Generalitat de Catalunya**

PARTICIPACIÓ EN ACTIVITATS CÍVIQUES

Durant l'any 2008, la FCD ha participat en mostres d'entitats, esdeveniments de caire cívic i altres activitats socials, que cada any són una oportunitat de sensibilitzar i augmentar la presència de les entitats en l'entorn.

La FCD ha estat present a:

- Palau de la Generalitat amb un stand de venda de roses durant la Diada de Sant Jordi (23 d'abril). L'entitat escollida per estar a l'stand va ser l'Associació Egueiro de Tarragona.
- La XIII Fira d'entitats de la Mercè 2008